

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

Півтора бажання Короля Буків

або
Сучасна
літературна
молодь —
дітям

Методичні поради

Київ 2014

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

**«Півтора бажання Короля Буків, або
Сучасна літературна молодь — дітям»**
Методичні поради

Київ 2014

ББК 78.387.38:83

П 32

УДК 027.625

Матеріал підготували: В.В. Невишна, Н.А. Хльобас

Літературний редактор: О.А. Решетняк

Відповідальна за випуск: А.І. Гордієнко

«Півтора бажання Короля Буків, або Сучасна літературна молодь — дітям» : методичні поради / Нац. б-ка України для дітей ; авт.-уклад. В.В. Невишна, Н.А. Хльобас. — К., 2014. — 36 с.

Методичні поради містять стислий опис найпопулярніших книжок українських письменників-сучасників — Марини Павленко та Сашка Дерманського, а також цикл заходів, розроблених з метою популяризації творчості авторів та залучення підростаючого покоління до свідомого активного читання.

«Виховувати й навчати дитяча література повинна, але робити це мусить в ігровій формі, приховано, вміло, віртуозно, ненав'язливо, легко, драйвово, з гумором. В ідеалі виховна й розважальна мета мусять поєднуватися у кожній окремо взятій дитячій книжечці».¹

Дитячі книжки. Дитячі письменники. Оповідання для дітей. На перший погляд — щось не зовсім серйозне. Але це тільки на перший погляд, адже неодноразово і небезпідставно літературними критиками та педагогами наголошувалося на тому, що писати книжки для дітей — складніше та відповідальніше, ніж створювати літературний світ для дорослих. Адже діти такі вибагливі — вони вимагають цікавого динамічного сюжету з яскравими персонажами та загадковим присмаком... Щоби книжка, створена для маленького читача, відгукнулася у його душі, зацікавила, викликала інтерес і бажання її прочитати, вона має бути у першу чергу привабливою саме для дитини. Водночас, змістовність, яскравість, дотепність будь-якого сюжету повинні плекати у душах юних читаликів зерна добра та стимулювати формування позитивних якостей. Саме тому у сучасному навколишньому світі, середовищі, сповненому мінливості поглядів, швидкоплинності почуттів і, навіть, жорстокості й байдужості, підрастаючому поколінню вкрай необхідні позитивні, оптимістичні, щирі, веселі та добрі приклади, які будуть повчати і навчати, та на які варто орієнтуватися й рівнятися. А між тим і виховну мету, і мораль, і поле для міркувань необхідно ввести обережно й ненав'язливо, оскільки діти дуже швидко і легко впізнають нотки нещирості та моралізаторства. Недарма серед авторів, що вважаються літературними класиками, дитячих письменників набагато менше, ніж тих, хто пише для дорослої аудиторії. І тим більш приємно, коли серед справжніх митців дитячої літератури яскравіють імена наших сучасників та співвітчизників — тих, хто пише про покоління дітей, яке їх і читає. Талановиті, молоді, повні нових задумів

¹ Ніцой Л. Сашко Дерманський: «Хтось або щось вигризає зернятка наших душ» [Електронний ресурс] / Л. Ніцой // ЛітАкцент : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://litakcent.com/2010/10/05/sashko-dermanskyj-litos-abo-schosb-vyhryzaje-zernjatka-nashyh-dum/>. — Назва з екрана.

— і вже відомі, вже улюблені дітьми відповідальні володарі присмних очікувань яскравих пригод. Саме так можна охарактеризувати чудових авторів сучасного дитячого українського літературного світу — Марину Павленко та Сашка Дерманського. Їх творчість співзвучна проблематиці життя сучасних дітей та сприймається легко й невимушено. Вони майже ровесники. Що таке різниця у три роки для колег по перу? Обоє виросли у родинях вчителів, обоє змалку захопилися літературним словом, обоє віднайшли власні неповторні способи закохати у свою творчість юних читачів та отримали високу оцінку літературних критиків. Можна й далі знаходити паралелі у їх біографіях та становленні на літературному шляху, але все ж таки про кожного з них — по черзі.

Марина Павленко народилася 30 березня 1973 р. у селі Старичі Яворівського району Львівської області у родині вчителів Степана Онисимовича та Ольги Петрівни. Коли дівчинці виповнилося 2 роки, родина переїхала на рідну для батька Черкащину, де він вчителював у сільських школах Уманського району.

Батько органічно поєднував педагогічну та літературну діяльність, але лише після його смерті у 2004 р. уманським видавництвом «АЛМП» було видано збірку його найкращих творів «Вічність така коротка».

Мати працювала у сільській школі вчителькою української мови і літератури, виховувала трьох доньок: Марину, Наталю і Лесю та, незважаючи на свою зайнятість роботою і домашнім господарством, писала вірші, прозу, гуморески, сценарії. У 1997 році Ольга Петрівна — переможниця конкурсу ім. Володимира Кобилянського на кращий твір для дітей, результатом якого стало видання книжки-розмальовки «Абетка-Ярмарок», а згодом — різножанрової книжки «Мальви на причілку» (2007 р.), збірки сценаріїв «Казковості з високості» (2009 р.), збірки оповідань, новел і повістей «Кого Бог любить» (2013 р.).

Отже, не випадково, що усі доньки так чи інакше присвятили себе літературі, у Марини ж виявився талент не лише літератора, а й художника. Вона з дитинства прикрашала свої твори невігладливими малюнками, які дбайливо збирав батько і зберігав їх на горіщі. Пізніше ці шкільні «скарби» надихнули її на створення казки для дітей про стару бабусю Ялосовету і волелюбних полонянок, захованих у скрині. Порада батька приділяти більше уваги літературі посприяла тому, що малювання відійшло для неї на другий план та повернулося

до її творчої діяльності у 90-ті роки ХХ ст. кольоровими малюнками до «Абетки» Миколи Щербака і книжок-розмальовок для дітей. З часом письменниця прикрашала сторінки нових творів власною графікою, відчувши співзвучність своїх віршів з тими художніми образами, які виникали у її думках. Як художник-ілюстратор Марина Павленко стала відома завдяки оформленню видань своїх поетичних творів «Чар-папороть» (2002 р.) і «Душа осики» (2006 р.).

Після закінчення у 2000 р. Уманського державного педагогічного інституту ім. Павла Тичини працювала спочатку вчителькою початкових класів в Уманській міській гімназії, зараз вона доцент кафедри сучасної української літератури та народознавства, кандидат педагогічних наук, автор багатьох наукових публікацій, зокрема методичної розробки «У країні Лісових Дзвіночків», лауреат літературної премії «Благовіст» за монографію «Тичининська формула українського патріотизму».

Успішно поєднуючи наукову діяльність у університеті з літературною творчістю, як колись її батьки, разом з чоловіком Володимиром Музиченком виховує доньок — Ольгу та Оксаночку. Чоловік — перший читач її нових творів, висловлює свої критичні зауваження та охоче виїжджає разом з нею у красназавчі подорожі для збору матеріалів і уточнення місць розташування старовинних пам'яток архітектури. Старша донька Ольга вносить свої корективи до образів деяких літературних героїв, а молодша Оксана допомагає матері підбирати найкращі ілюстрації до видань нових книжок.

Свою творчу діяльність М. Павленко розпочинала як поет — її вірші друкувалися у «Кримській світлиці», «Літературній Україні», згодом одна за одною виходили поетичні збірки: «Бузкові зошити», «Чар-папороть», «Душа осики» з її авторськими малюнками, органічно поєднаними з поезією.

У 2001 році вийшла казкова повість «Домовичок з палітрою», а через кілька років продовження — «Домовичок повертається». Її герої — шепелявий кумедний Домовичок — став для своїх малих героїнь Даринки і Наталі, а потім для Даринчиних дочок Олі та Оксанки тим другом, у якого найчастіше не вірять дорослі, але без якого дитинство буде збідненим. Своїми витівками він нагадує Карлсона, але на відміну від нього Домовичок — інтелектуал: він читає книжки, звіряє слова за орфографічним словником, воює із телевізором-«чашокрадом», виховує дітей. З ним не лише весело, але й корисно проводити час, не кажучи

про можливість потрапити у чарівне Закартиння і навіть змінити долю казкових героїв, а разом з тим і влаштувати особисте життя тітоньки Наталі. Заслугує на увагу і мова Домовичка, щедро пересипана прислів'ями, приказками, афоризмами — тим, що на жаль зникає із дитячого, та й дорослого спілкування.

Казковому жанру письменниці віддала належне і у книзі «Півтора бажання, або Казки з Ялосоветиної скрині», яка є блискучою стилізацією народної казки. Відомі сюжети авторка ніби розмальовує свіжими фарбами, надаючи їм неповторного забарвлення. Так у портреті молодой княжни Реготухи, що цілими днями заходиться сміхом, віддзеркалюється знайома з дитинства царівна Несміяна, яку через надмірні веселощі батьки ледве не позбавили приданого. Але цей факт не налякав молодого козака Розсмішівуса і не завадив йому приїхати на сватання до Реготухи із «самого Сміхограда». Казки з Ялосоветиної скрині ваблять несподіваними сюжетними поворотами та нетиповими для звичних казок розв'язками.

Новий етап у творчості письменниці знаменувався появою книги «Русалонька із 7-В або Прокляття роду Кулаківських», що стала лауреатом конкурсу «Коронація слова». Цей бестселер для підлітків переріс у цикл із п'яти повістей про неймовірні і звичайні події із життя семикласниці Софійки: «Русалонька із 7-В та Загублений у часі», «Русалонька із 7-В проти русалоньки із Білокрилівського лісу», «Русалонька із 7-В в тенетах лабіринту», «Русалонька із 7-В плюс дуже морська стихія». Ці книги важко віднести до якогось певного жанру — це і шкільна повість зі звичайними радощами та проблемами семикласниці, і детективне розслідування з історичними реаліями та фантастичним присмаком. З набору чарівних артефактів, що зазвичай стають у пригоді героям казкових історій, у повісті діє лише старовинна дерев'яна шафа, що іноді виконує роль машини часу. Марина Павленко відобразила характерну прикмету сучасності — інтерес підростаючого покоління до історії України, краєзнавчих пошуків, дослідження старовинних пам'яток архітектури, вивчення свого родоводу. У місті Вишніполі, де минають основні події, легко впізнається рідна для письменниці Умань, а захоплюючі пригоди і таємниці не лише ваблять та інтригують, але й підштовхують до важливих висновків — мимоволі читач замислюється над тим, які цінності є справжніми у нашому житті, як нерозривно пов'язане у

ньому минуле, сучасне і майбутнє, яка поведінка є гідною людини. У повістях про Русалоньку багато характерів, дитячих і дорослих, серед яких самовпевнений «принц» Вадим Кулаківський і непоказний, але по-лицарськи благородний Сашко, всезнайка Ві-ку-ку і екстравагантна Ірка Завадчук, майже ідеальна Русалонька-Росава і зворушливий Ян-Казимир... Письменниця напрочуд вдало відтворила яскраві типи та поведінку сучасних дітей з їх сленговими особливостями у спілкуванні. Прототипом головної героїні Софійки стала старша донька Марини — дівчина із відкритим до людей серцем та рішучим характером. Критики писали, що на її долю протягом одного року випадає занадто багато пригод, на що автор слушно зауважила, що її метою було показати зростання дитячої душі саме за такий відрізок часу. У нових виданнях, присвячених Софійці, М. Павленко продовжила розповідь про де тективне розслідування зниклих з музею картин, про вивчення тасмниць сімейного родоводу, перше кохання і непрості взаємини з однолітками.

У повістях «Миколчині історії» (2008 р.) та «Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?» (2011 р.) авторка порушує болючу тему сучасності — доля дітей із неблагополучних сімей. Перша з них викликала жваву дискусію на сайті НБУ для дітей у проєкті «КЛЮЧ»: історія Миколки та його вірного друга — собаки Найдя здалася дорослим аж надто моралізаторською, а герой — занадто ідеальним, але діти сприйняли Миколку із щирим співчуттям, навіть писали йому листи, пропонуючи допомогу. А навіщо потрібна книга, яка не робить цей світ хоч трошки кращим? І надії на подарунок від Святого Миколая мають бути у кожної дитини...

Недитячі турботи і у малих Ромчика і Ганнусі Сойченків: чим вгамувати голод, куди подітися, коли дома п'яний батько. Але не зважаючи на весь драматизм, повість вийшла дуже світлою та життєствердною. Її маленькі герої вміють знаходити радість у найменшому, допомагають придивлятися до того, повз що зазвичай проходить наша увага, готові поділитися усім, що мають. Читачі бачать Ромчика і Ганнусю очима їхньої вчительки, від якої ведеться мова у повісті. «Діти... Велика загадка природи! А Сойченки — справжня головоломка!». І коли вони йдуть додому не вулицею, а покрівлями гаражів, то це не забаганка, а потреба.

У оповіданнях про дитячі роки п'яти талановитих співвітчизників, що прославили нашу країну — «Про Павла Тичину, Надію Суровцову,

Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко», авторка розкриває секрет їх творчого потенціалу, показує твердість характеру та цілеспрямованість, що дозволили їм стійко переносити усі негаразди, зберегти гордість за те, що вони українці і «пронести це високе й непросте звання навіть там, де інші не витримають, зламаються».

Вдалими зразками для наслідування сповнені і персонажі та герої казок ще одного з найпопулярніших в Україні дитячих письменників-сучасників — Олександра Дерманського — саме так найчастіше підписується під своїми роботами молодий автор. Інші його псевдоніми — Сашко Володарський та Назар Діброва, а народився він 28 листопада 1976 р. у невеликому селі Гайворон Володарського району, що на Київщині. Його батько, Степан Володимирович, за фахом агроном, і мама, Лілія Миколаївна, — вчителька, у своїх дітях намагалися виховати найголовніші на їх погляд почуття — доброту, вміння співчувати, любити, бути справедливим у власних судженнях і вчинках. Це «надбання», накопичене ще з дитячих років, Сашко буде втілювати у своїх роботах трохи згодом. Ще навчаючись у Володарській середній школі № 1, він робив перші спроби писати вірші, але спочатку не ставився до цього заняття серйозно, а тим більше не думав, що колись у майбутньому це стане його улюбленою справою. З часом поетичні захоплення були витіснені звичайними хлопчачими забавами та буденними турботами, проте ніколи Сашко не переставав дружити з книгою. Читав із задоволенням і багато, поринаючи у захоплюючий світ казок та легенд, повістей та романів. До віршування ж повернувся вже коли навчався на четвертому курсі Київського національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, який закінчив у 1999 р. за фахом учитель української мови та літератури і зарубіжної літератури.

З виваженими та серйозними намірами займатися дитячою літературою Сашко почав у 2001 р., коли став літературним редактором дитячого журналу «Стежка», у якому було опубліковано його перші вірші для малечі. А вже у жовтні 2004 р. видавництво «Теза» у рамках серії «Пригодницька бібліотека» випустило в світ першу прозову роботу — пригодницьку повість-казку з чудернацькою назвою «Володар макуци, або Пригоди вужа Ониська». Це була перша книжка з трилогії веселих пригод вужика Ониська та його вірних приятелів, яка складається з 2-х частин і розповідає про звичайнісінького, але дуже симпатичного та кмітливого вужа-затійника, що мешкає та володарює на соняшнику, на городі, а макуца — то його назва інопланетною

мовою. У першій частині «На городі» головний герой зі своїми друзями потрапляє у різноманітні кумедні і не дуже ситуації, вихід з яких вони знаходять спільними зусиллями, підтримуючи і допомагаючи один одному. Друга частина «Подорож до бабусі» — це пригодницька повість про надзвичайні халепи та пригоди, що стаються з товаришами на шляху до Ониськової бабусі.

Друга книжка трилогії «Бабуся оголошує війну» (2006 р.) не лише не поступається першій, але й перевершує її актуальністю і глибиною порушених питань, зокрема екологічною тематикою. У цікавий спосіб автор звертає увагу дітлахів на вкрай важливу проблему забруднення навколишнього середовища: «Як вам, мабуть, відомо, поверхня супутника Землі — Місяця — не рівня, а геть уся горбиста. Земні вчені хибно вважають ті горби величезними кратерами. Але насправді то ніякі не кратери, а гігантські купи сміття. Ви спитаєте, звідки сміття на Місяці, коли там ніхто не живе? У тому-то й річ, у тому той біда, що не живе... бо раніше жили»², — так розповідають прибульці, котрі прилетіли допомогти земним товаришам, але згодом виявиться, що і їм самим потрібна буде допомога. Враховуючи коло окреслених в оповіданні питань, доцільними будуть проведення пізнавальних еко-годин, чи тематичних бесід («Будь природі другом», «Еко-етикет», «Вартовий чистоти»), у яких бібліотекарі зможуть розповісти про актуальні проблеми навколишнього середовища, а дітлахи матимуть нагоду висловити власне бачення цієї проблеми, або ж запропонувати варіанти вирішення та боротьби із забрудненням нехай і не усього оточуючого світу, а, скажімо, ігрового майданчику біля власного будинку чи у найближчому парку.

У 2009 р. ці твори вийшли у форматі інтерактивних аудіо-книг, у яких текст супроводжується яскравими ілюстраціями, а в ігровій частині розміщено розмальовки, пазли та карту-подорож городом, якою необхідно мандрувати. Для дитини буде дуже цікаво і зовсім не складно грати в запропоновані ігри самотужки, оскільки вони доповнені підказками, що допоможуть зорієнтуватися без допомоги дорослих. Використання таких аудіо-книг сприяє залученню значного потенціалу для розвитку творчих здібностей дитини, а також вмінню слухати, фантазувати і уявляти. Адже професійно виконана аудіо-книга з музичним супроводом, звуковими ефектами, відповідними

² Дерманський О. Бабуся оголошує війну : пригод. повість / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк. — Вінниця : Вид-во Теза : Соняшник, 2006. — С. 71

акцентами та наголосами у сюжетній лінії розповіді привертають увагу дитини і допомагають їй уявити історію, що у свою чергу поглиблює її творче мислення, збільшує її словниковий запас та вдосконалює навички спілкування.

Завершальна у цій трилогії книжка «Корова часу, або Нові пригоди вужа Ониська» надрукована влітку 2010 р. У цій книзі вже добре знайомі за попередніми книжками вужик Онисько і компанія вдаються до ризикованих подорожей у часі — потрапляють у «доісторичний період», прямісінько до самих мамонтів, де на них чекають різноманітні випробування. І хоча ця книга не вирізняється насиченістю сюжету та подій, як попередні, вона є яскравим прикладом цінності справжньої дружби — тієї, котру за гроші не купиш.

Не менш захоплюючими є і інші роботи молодого автора, котрі за словами самого письменника навчають дитину, що найголовніше в житті — робити добро та не кривдити ближнього. І дійсно, кожна книжка окрім яскравого сплетіння персонажів, неймовірної динаміки подій, що не дозволяють читацькій увазі відволіктись бодай на мить, насамперед пробуджує у дитячих серцях паростки доброти, щирості й любові, спонукає замислюватись і аналізувати свої вчинки, дбати та допомагати одне одному.

Серед перших робіт автора була і книга про Чудове Чудовисько — головного героя трилогії про щирю дружбу між фантастичним, але надзвичайно позитивним чудовиськом Чу та дівчинкою Сонею. Спочатку ці персонажі з'являлися лише на сторінках невеличких казок, які писалися для журналу «Стежка», а вже згодом ці історії розрослися в більші твори, і герої опинилися в коловерті повномасштабних пригод, що втілювалися у трьох книжках. Познайомившись з цими книжками, ми зможемо зайвий раз переконалися, що не всі монстри бувають потворними, та як зауважує один з героїв книжок: «...страшний не той, у кого потворна зовнішність, ні... Страшний той, хто негарний усередині, у кого душа потворна».³

Не менш вагома ідея значущості справжньої дружби і підтримки пронизує й книжку «Царство Яблукарство», яка порушує проблему морального спорожніння людяності, занедбаності цінностей, в

³ Дерманський, Олександр. Чудове чудовисько в Країні Жаховиськ / О. Дерманський ; ілюстр. М. Паленка. — 1-е вид. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2010. — С. 72

результаті чого люди починають з середини червівіти, а протидіяти цьому буде звичайний школяр Натан разом зі своїми товаришами.

У фантастичній книжці «Король буків або Таємниця Смарагдової книги» усі події розгортаються у чарівній країні, яку силою захопив чаклун-тиран Нарит, позбавивши можливості чарувати, а повернути магічну силу мешканцям країни та відновити справедливість випало на долю юного бука Гаврика, симпатичної драконіці Джульетти та їхніх друзів, котрі відіграють не останню роль у цьому протистоянні. І хоча ця книга «абсолютно казкова» — у ній живуть дракони, буки, чарівники, тролі, провидці, лепрехуни та ще багато чудернацьких істот — вона вчить, що за справедливість та правду варто боротися, необхідно вірити у свої сили і вміти довіряти своїм друзям, а спільними зусиллями можна здолати будь які перепони. До речі, ця пригодницька казка також видана у форматі аудіо-книжки.

Яскравим прикладом сучасної української міфологічної книги для дітей є казка «Танок Чугайстра». Головних героїв — Іванка, Лілю та Васька — автор зі звичайного життя занурює у колоритний фольклор карпатського краю, котрий вабить своїми легендами та мольфарамі, таємничістю Купальської ночі та можливістю самим сміливим та щирим віднайти чарівний цвіт папороті. Розповідаючи про різноманітні ситуації, іноді, веселі, а іноді й страшні, у котрі потрапляють діти, Сашко Дерманський влучно розкриває особливості дитячого світогляду.

І не дивно, що така насичена письменницька праця гідно поцінована та з-поміж широкої багатоманітності сучасної дитячої літератури неодноразово відзначалася нагородами. Так, у 2005 р. повість-казка «Король буків, або таємниця Смарагдової книги» була відзначена на міжнародному літературному конкурсі романів, п'єс, кіносценаріїв, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова». 2006 р. повість «Царство Яблукарство» відзначена першою премією літературного конкурсу рукописів «Дитячий портал» у номінації «Тексти для 9-12 річних» та літературному конкурсі «Золотий лелека» 2007 р. У 2010 р. книжка «Чудове чудовисько в Країні Жаховиську» посіла перше місце у рейтингу «Книжка року-2010» у номінації «Дитяче свято». Ще одним досягненням Сашка Дерманського стало його прийняття у 2006 р. до Національної спілки письменників України.

З метою ознайомлення читачів-учнів з життям та творчістю цих письменників-сучасників пропонуємо провести цикл заходів, що

сприятимуть популяризації сучасної української дитячої книги та залученню дітей до свідомого активного читання.

Так, для 6-7 класів пропонуємо провести літературний вечір «Казковими стежками дитячих світлих душ» (додаток № 1) за книгами Марини Павленко «Домовичок з палітрою», «Життя видатних дітей», «Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?», «Русалонька із 7-В». До його проведення радимо оформити книжкову виставку, на якій будуть представлені не лише книги, а й дитячі ілюстрації до творів письменниці або листи читачів до героїв її творів. Також для популяризації творів письменниці пропонуємо літературну гру «Чарівна веселка Марини Павленко» (додаток № 2) для читачів 5-6 класів, яку доцільно буде провести напередодні Міжнародного дня захисту дітей.

Для учнів молодшого шкільного віку цікавим буде проведення літературно-творчої гри «Зустріч на казкових посиденьках» (додаток № 3) за книгами Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги», «Царство Яблукарство», «Чудове чудовисько» та трилогією про вужа Ониська. Захід не лише допоможе познайомити учнів 2-4 класів з роботами автора, а й сприятиме розвитку їх комунікативних здібностей та кмітливості.

«Казковими стежками дитячих світлих душ»

*Сценарій зустрічі у літературній світлиці
для читачів-учнів 6-7 класів*

Дійові особи: *Ведучі, Читці, Домовичок, Софійка, Ромчик, Ганнуся.*

Обладнання: *книжкова виставка-портрет, фотографії письменниці,
дитячі малюнки-ілюстрації до творів Марини Павленко.*

Мета: *познайомити читачів-учнів 6-7 класів з творчістю
Марини Павленко.*

Ведучий 1. Кожна людина — це цілий світ. І особливо — митець.
Певно, у них зоркіші очі... Бо чому він помічає те, повз що
інші проходять байдуже?

Ведучий 2. Гостя нашої літературної світлиці — Марина Павленко.
Ось, подивіться на фото, які очі у пані Марини! Повз них
точно ніщо не промине непоміченим!

Ведучий 1. Вона поетеса, прозаїк... ще й казкарка...

Ведучий 2. Для будь-якого віку та на будь-який смак.

Читець. З рядка в рядок, мов через ватру, скачеш,
Купаєш очі в слові, як в росі,
І раптом світ неначе вперше бачиш.

На сцені з'являються Домовичок і Софійка, Ромчик і Ганнуся

Домовичок. «Чару-бару, чару-бару, пропонуємо не кару...»

Софійка. Ви знаєте таке заклинання? А знаєте, що за допомогою
старовинної шафи можна мандрувати у часі і просторі та
відкривати різні таємниці?

Ромчик. А у вас був у дитинстві власний домовичок? *(звертаючись
до глядачів-дорослих)*

Ганнуся. За допомогою шафи — можна і в дитинство. Мабуть у
кожного з дорослих там залишилося чимало таємниць.
(Замріяно) Дитинство все-таки — це казковий час...

Софійка. Ось і пані Марина повертається туди... у спогадах і творах.

Читець. Вірше, складись
Про те, як я хочу додому!
Полети до села
Сивесеньким голубком.
Принеси звідтіля
Хоч крихту мого дитинства,
Обмінявши на неї
Мою сльозину.

Читець. Перед сном у дитинстві
ми з сестричкою чи не найдужче
любили казки й пісні.
Буває, вже всіх Телесиків
Перечитає тато
Й переспіває мама
Всі колискові,
А ми ніяк не вгамуємось.
— Тепер оцієї —
«Тече вода з-під явора...» —
Припрошуємо батьків,
Яких назавтра чекає
Ще ціла купа уроків.
Але ж нам такі цікаві
Качатка, що ловлять ряску!
— А далі? — дуєтом питаємо,
Коли закінчилась пісня.
— Далі качатка поснули,
А качур із качкою сіли
Перевіряти зошити.

Ведучий 1. Важко не стати вчителькою і письменницею, коли до школи і літератури причетна уся родина. Батько, сільський вчитель Степан Онисимович, був для власних дочок і учнів взірцем світлої душі і чистої совісті. Вчителькою, викладачкою української мови і літератури була і мати Ольга Петрівна. І, незважаючи на споконвічну зайнятість, батьки творили і діти за їх прикладом — теж...

Ведучий 2. Від маминого дідуся Петра до Марини передався також хист до малювання. Дівчинка з дитинства прикрашала свої твори невігадливими малюнками. На цю звичку звернув увагу батько. Він дбайливо збирав перші роботи Марини і зберігав їх на горіщі. Пізніше шкільні «скарби» надихнули її написати для дітей казку про стару бабусю Ялосовету і волелюбних полонянок, захованих у скрині.

А домовичок із палітрою? Він теж був родом із дитинства...

Інсценівка «Домовичок із палітрою».

Дійові особи: Наталя, Даринка, Домовичок.

Наталя і Дарина сидять, насупившись і поодвертаючись одна від одної. На сцені на столику стоїть велике дзеркало

Дарина. Нізащо першою не забалакаю! Вона мене ліктем штурхонула!

Наталя. А вона мені ніжку підставила.

Голос. Гей, дівото, чи не втекти б вам із дому?

Дівчата. Ой! Що? Де?

Дарина. Голос наче від дзеркала...

Голос. Тут я, тут я! Ви як у воду дивитесь! Жвільніть мене, будь ласка, жвідши, швидше!

Наталя. Як?

Голос. Пенжлі, фарби нешіть! Ноша малюй, ноша! *(Дарина малює по дзеркалу).* Тепер очі! А борода? Ні-ні, не малюй, шправжню хочу! Несіть вовну! О! *(З'являється Домовик).* А ви, дівото, шлавно малюєте! *(Вклоняється).* Домовичок цієї хати! Ж палітрою! І ж пензликом, якщо дозволите! Утім, годі бажікати! Гайда з дому! У країну Втікландію!

(Ідуть зі сцени, з'являються ведучі)

Ведучий 1. Марина Павленко неначе поєднала у собі Україну — адже народившись у селі Старичі Яворівського району Львівської області, зростала на Черкащині, звідки був родом батько. А згодом навчалася і жила у чарівній Умані. І її читачам-землякам, які захоплюються пригодами Софійки-Русалоньки, легко впізнати у провінційному Вишнополі свою рідну Умань, а у старому парку — неповторну Софіївку.

Читець. ... Серцем поспішаю до рідної,
До маленької, ніби долонька у донечки, Умані,
Звідкиля зосеніла «Софіївка»
Простягає до мене
Останні кленові листочки
І в яку заховатися можу,
Ніби в ту рукавичку.

Ведучий 2. Вищу освіту Марина Павленко здобула в Уманському державному педагогічному інституті ім. Павла Тичини. Певно не випадково доля пов'язала її з цим поетом, одним із найулюбленіших, адже потім будуть і розробки нових уроків за віршами Павла Григоровича, і, власне, розповідь про нього у серії «Життя видатних дітей».

Інценізація уривку із книги «Життя видатних дітей».

Дійові особи: Павлусь, Іван і Янголи.

Іван. Ну що, Павлусю, час спати?

Павло. Може, віщий сон накликати? «Ложусь я на Сіянських горах спать — три янголи в голові стоять...»

Іван. «Один янгол все баче...»

Павло. Другий янгол все чує...

Іван. Третій янгол все знає...

Читець. (Перший янгол вид свій закриває).

І ніби поле рівне, рівне та зелене.

І вітер стеле спів: «Прощайте, нене»

(Другий янгол із хрестом до мене).

І вітер стеле: «Не сумуйте, смерті той не знає,

Хто за Україну помирає!»

(Третій янгол серце звеселяє).

Перший Янгол. ...Пролопотять над тобою наші янгольські крила, і будуть твої вірші — ніби зняті з неба, зіткані з трав, із води із Святої Криниці за селом, бджолиного хору татової пасіки, з маминої пісні... Сонячні і музичні, геніальні «Сонячні кларнети...»

Другий Янгол. Та, на жаль, ми безсилі відвернути твоє нещастя, Павле. Безсилі порятувати твою чисту, невинно-дитячу душу від найстрашнішого — диявольського ярма, який вже готується кривавим режимом нової совєцької імперії!.. Щоб урятувати власне життя і життя своїх близьких, мусиш платити владі хвалебними віршиками!.. Ти ж — тільки людина... Ще й надміру м'яка, вразлива...

Третій Янгол. Але, але.... попри все Поет лишиться Людиною.

Ведучий 1. Після закінчення інституту у 2000 р. М. Павленко працювала вчителькою початкових класів в Уманській міській гімназії. Може, саме там вона навчала малих Сойченків, про яку написала книгу із дивним питанням «Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?». Діти зі світлими душами та нелегкою долею...

Інсценізація уривку повісті

«Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?».

Дійові особи: Завуч, Дарина Іванівна, Ромчик, Ганнуса.

Завуч. Ваші учні учора... Оті — брат і сестричка...

Дарина Іванівна. Сойченки.

Завуч. Так-так, вони... отож, учора вони додому йшли... гаражами! Дивлюся у вікно — і не збагну: чому це всі люди вниз ходять, а ці двоє — вгору? Пішли покрівлями гаражів аж до обрію та й зникли! То ви... може бесіду якусь із ними проведіть. *(Іде).*

Дарина Іванівна. *(іронічно).* Бесіду про шкідливість ходіння покрівлями гаражів.... Ніхто з першокласників не отримує стільки зауважень, як Сойченки. Але ж ні в кого немає стільки світлих і радісних новин, як у них.

Вбігають Ромчик і Ганнуса.

Ромчик. Дарино Іванівно! А у нас нова квартира! Газ балонний, світло є, туалет і вода на підвір'ї, але з другого поверху це недалеко.

Ганнуся. А я домовичка зі старої квартири забрала з собою. Він волохатенький, і очі світяться. Стрибає, як м'ячик.

Ромчик. А татко більше не п'є! Вчора зарплату приніс. То ми накупили всього та як понаїдались!

Ганнуся. Пригощайтесь, Дарино Іванівно! *(Дістас зашложені коржики).* Вдома помастите маслом і з'їсте з чаєм. Така смакота! *(Тікають).*

Дарина Іванівна. Чому вони йшли покрівлями гаражів? Впевнена, що це була не забаганка, а нагальна потреба... *(Іде).*

Ведучий 2. Як народжується задум книжки? Почута десь загадкова сімейна історія, радощі та печалі старшої доньки, яка навчається — подумати тільки — аж у сьомому класі, неповторна атмосфера рідного міста... з усього була зіткана перша книга про Русалоньку із 7-В. А згодом — і друга, і третя, і четверта, і п'ята... І у кожній — таємниці, таємниці, таємниці... Які притягує до себе і розплутує Софійка-Русалонька.

Виходить Вадим Кулаківський.

Вадим. В мене рід проклятий! Гроші ведуться, щастя — ні грама. Стара не признається, за що. Мовляв, зібралися якісь ханурики і прокляли. Відтоді той спився, той убився... *(Іде. Виходить Ян-Казимир Завтрашній).*

Ян-Казимир. Річ у тім, що я... помилився народитися! Загубився у часі! Я прожив не своє, точніше — зовсім нічیه, не заплановане Богом життя! Еге ж, Яна-Казимира не мало бути взагалі! Якщо хтось інший доставить мене на нове, моє власне місце — повік сидітиму у привидах. Ви мене розумієте, файно панно? *(Іде. З'являється Росава).*

Росава. Зачепило, що якась самозванка науявляла себе русалонькою, навіть на балу її зображати надумалась. То й захотілось показати, які ми справжні. А з'ясувалося, що ти ще й праправнучка декого із моїх знайомих! Ну, що ж ти? Малюй — і духу мого тут не буде! *(Іде. З'являються Сашко та Софійка).*

Сашко. То, кажеш, усе чудово, Софійко?

Софійко. Все чудово, Сашку! Ці казки — щасливі! *(Ідуть)*.

Ведучий 1. Сьогодні Марина Павленко — у розквіті творчих і життєвих сил. Попереду у неї нові поетичні і прозові книги для дітей і дорослих, нові досягнення у науковій і дослідницькій роботі, заняття улюбленим живописом. Тим, хто захопився її книгами, залишається набратися терпіння і очікувати нових цікавих зустрічей зі своїм улюбленим автором. А на тих, хто лише вперше почув про цю письменницю і зацікавився нею, очікує радість зустрічі і дружби із Домовичком і казками з Ялосоветиної скрині, Софійкою та її друзями, Миколкою або малими Сойченками... Щасливої вам зустрічі, друзі!

Чарівна веселка Марини Павленко

Літературна гра для читачів-учнів 5-6 класів

Обладнання: аркуші кольорів веселки з питаннями, саморобні листівки квадратної форми з кольорового паперу (10х10см), по одній на кожне запитання відповідного блоку (7 кольорів веселки), аркуш формату А3 з прорізами для листівок по контуру кольорів веселки.

Мета гри: залучення дітей до вивчення творів Марини Павленко, а також виховання толерантності, доброзичливості та здатності до розуміння проблем їх однолітків.

Умови гри: Учасники поділяються на 3 команди. Ведучий зачитує запитання з аркушу відповідного до блоку кольору. Учасники підіймають руки у разі, якщо знають відповідь. За вірну відповідь кожен учасник отримує відповідну кількість балів та чисту листівку (невеликий квадратний аркуш паперу, одного з кольорів веселки, відповідно до блоку завдань), на якій пише побажання, наприклад: «Яскравого сонця», «Чистого неба», «Завжди гарного настрою» тощо. Наприкінці гри, до того як проводиться підрахунок балів, учасники, що отримали листівки і написали на них побажання, вставляють їх у підготовлений заздалегідь аркуш формату А3 з прорізами, що відтворюють контури веселки. Ведучий проводить підрахунок балів. Команда-переможець отримує у нагороду чарівну веселку з побажаннями та право передати у подарунок до установи, що опікується соціально незахищеними дітьми (дитячого будинку, школи-інтернату тощо).

Червоний блок: Бюро знахідок (1 бал).

З якої книги ці речі:

Півтори грушки, капелюх, кошики з грибами (*«Півтора базисання»*).

Палітра і пензлик (*«Домовичок з палітрою»*, *«Домовичок повертається»*).

Коралі («Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських»).

Коробка для парфумів («Русалонька із 7-В та Загублений у часі»).

Бузковий черевичок («Русалонька із 7-В проти Русалоньки із білокрилівського лісу»).

Картини («Русалонька із 7-В в тенетах лабіринту»).

Медальйон із собакою («Миколчині історії»).

Заяложені коржики і коробка з тістечками-персиками («Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?»).

Помаранчевий блок: Портрет героя. Домовичок. (2 бали)

Ознака мови Домовичка? (*Шепелявив*).

Дівчата-вихованці Домовичка? (*Оля і Оксана*).

Який предмет був завжди із Домовичком? (*Палітра*).

Заклинання Домовичка? («*Чару-бару, чару-бару, пропонуємо не кару*»).

Чим займався Домовичок у другій книзі? (*Працював вихователем*).

Захоплення Домовичка? (*Книги*).

Жовтий блок: Доповнити назву (3 бали).

«Янголи для...» (*Павла Тичини*).

«Небезпечні польоти...» (*Василя Симоненка*).

«Сонячні секрети...» (*Ірини Жиленко*).

«Домовичок з...» (*палітрою*).

«Чи шкідливо...» (*ходити покрівлями гаражів*).

«Русалонька із 7-В проти...» («*Русалоньки із білокрилівського лісу*»).

«Півтора бажання, або...» («*Казки з Ялосоветиної скрині*»).

«Миколчині...» (*історії*).

Зелений блок: Вгадай казку (4 бали)

«Жодної казки не осталося у старої! Не треба, видно, казкам володарів!» («*Мандрівниця мимоволі*»).

«Розвела колись нехайків, а тепер що? Куди виженеш? Кому вони потрібні?» («*Хатка для Нехайка*»).

«Та ж я, хоч і крижане, а теж серце маю! І теж знаю, як то — не вдома, а в самої син по світах метастеється!» («*Баба Віхола*»).

«Вони були щасливі — чи я казав? То і не гріх і ще раз повідати: щасливі! Бо в них, здається, разом ото зійшлося: почуття і вміння! Кохання й майстерність!» (*«Лілея»*).

«Чому дідько назвався і добрим, і лихим? Ну лихий — він і є лихий, а чому добрий?» (*«Мельниківна»*).

«Хто цю коверзуху на поважний розум наведе, тому віддам її за дружину з багатим віном!» (*«Як Реготулика в্রেшиті ажжурилась»*).

«Спасибі, відважний рятівниче! Знайдеш мене тут, коли запалає в твоєму серці негасиме багаття!» (*«Хлопець, який нарешті переміг свій страх»*).

«... Всього лише мрія, всього лише та синя птаха, яку ловиш-ловиш, а впіймавши, не втямиш, нащо вона тобі здалася?» (*«Золота шабля»*).

Блакитний блок: Вгадай героя із серії книжок про Русалоньку (5 балів).

Мандрувала у часі і просторі (*Софійка*).

Лицар на білому мерседесі (*Вадим*).

Найвсезнаюча людина у Леськовичах (*Віка*).

Загублений у часі (*Ян-Казимир*).

Непоказний і справжній (*Сашико*).

Художник — чоловік, батько, зять (*Пустельник*).

Різнокольорова суперниця (*Ірка Завадчук*).

Героїня, якій не щастило у коханні (*Росава*).

Сестри-близнючки (*Віра, Надя, Любка*).

Найменший герой (*Сергійко*).

Улюблена Софійчина тітонька (*Сніжсана*).

Дуже ввічливий хлопчик (*Дмитрик*).

Софійчин братик (*Ростик*).

Хлопчик-художник (*Павлик*).

Синій блок: Обери вірну відповідь (6 балів)

«Миколчині історії».

Як звати найкращого Миколчиного друга? (*Найда*; Рекс; Дружок).

Миколчин «дім»? (Гуртожиток; квартира; *халабуда*).

Де знайшов Миколка медальйон із ім'ям Найди? (На смітнику; на колишньому полі бою; на вулиці).

Свято, на яке Миколка чекав подарунком? (*Святий Миколай; Новий Рік; Різдво*).

Ким мріяв стати Миколка? (*Бізнесменом; вчителем; військовим*).

«Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів».

Хто розповідає історію малих Сойченків? (Автор; *вчителька Дарина Іванівна; «тато Шура»*).

Для чого діти ходили покрівлями гаражів? (Ховалися від батька; шукали пригод; *це була не забаганка, а нагальна потреба*).

До якої вершини йшла мама Сойченків? (Вийти заміж; вилікувати чоловіка; *поставити на ноги сина і дочку*).

З якою метою Ганнуся продавала тістечка? (Заробити собі на цукерки; *подарувати мамі зароблені гроші; купити крейду для малювання*).

Чому дітям довелося красти? (*Вони були голодні; заздрили багатшим однокласникам; із-за цікавості*).

Фіолетовий блок: Про кого йде мова (7 балів, 6 балів, 5 балів).

Ведучий зачитує перше питання з опису персоналії — якщо жодна з команд не може визначити про кого йдеться мова, ведучий задає друге питання, але вартість його на бал менша, якщо і друге питання залишається без відповіді — третє питання оцінюється ще на бал менше:

Павло Тичина.

1. Предок був полковим старшиною у війську Хмельницького (7 балів).
2. «Чоло високе і очиська на пів лица. Під чолом тим усе працює думка, а очиська світ у себе так і вбирають! Гарно ж довкола, Господи... Здається, що все — наче крізь нього самого проходить, перетинаючись у ньому тисячам вражень-променів... А він — мовби струна, що натягнута між небом і землею, між зорями і комашками» (6 балів).
3. Захоплювався музикою і живописом. Поета визнав у ньому Михайло Коцюбинський (5 балів).

Надія Суровцова.

1. Дитинство, юність і останні роки життя проведе в Умані (7 балів).
2. «Вона збереже в собі Людину навіть у далеких сталінських таборах — там, де людей не мають ні за що, намагаючись залишити од них лише номери. А ще вона, мов помахом чарівної палички, вмітиме будити людяність у тому, хто вже й сам вважає себе ніким» (6 балів).
3. Вільно володіла німецькою мовою (5 балів).

Василь Симоненко.

1. Склав 5 заповідей справжнього поета (7 балів).
2. «... Манить Василька вже не так небо, як ця земля на межі полтавського степу й чернігівських лісів, наповнена буйною зеленню та розкішними чорноземами» (6 балів).
3. Мріяв стати льотчиком (5 балів).

Василь Стус.

1. Пішов до школи у 5 років (7 балів).
2. «Він буде господарем своєї долі, буде сильним, буде переможцем! Його далека покинута рідна земля, міцне селянське коріння, а ще — донбаська вольність та відчайдушність — цьому тільки сприятимуть!» (6 балів).
3. Виростав на Донбасі (5 балів).

Ірина Жиленко

1. Її кредо: «Я святкую життя!» (7 балів).
2. «А я таки ніколи не тримала зла в душі. Моє серце схоже на веселий, міцний і яскравий м'яч. Чим сильніше вдарять, тим вище злечу» (6 балів).
3. Була сестрою власної матері (5 балів).

«Зустріч на казкових посиденьках»

Літературно-творча гра для читачів-учнів 2–4 класів

Обладнання: аркуші з завданнями для I та II туру, квіти (близько 40 шт.) — на зворотному боці наклеїти смужку двохстороннього скотчу, щоб діти самостійно та швидко могли наклеїти їх, аркуш паперу формату А3, різнокольорові олівці, фломастери, маркери тощо, а також книжкова виставка «Онисько, Натан, Гаврик, Чу — до пригод чимдуж лечу», на якій будуть представлені окрім популярних друкованих книжок ще й інтерактивні та аудіокнижки. Виставку доцільно прикрасити іграшками, схожими на головних героїв казок — м'якими, резиновими, пластмасовими, намальованими чи просто подібними до них, а дітлахи зможуть погратися ними, звісно ж у разі, якщо вони будь активними та уважними при виконанні поставлених завдань.

Мета гри: заохочення дітей до активного читання книжок Сашка Дерманського, а також спонукання до уважності, мислення, розвитку їх творчих і комунікативних здібностей.

Умови гри: діти поділяються на 2 команди з однаковою кількістю учасників. Гра проводиться у 4 тури, кожен з яких матиме свої умови. Перед початком туру ведучий оголошує командам завдання. За правильну відповідь чи успішно виконане завдання команда отримуватиме відповідну кількість паперових квіточок, котру зможе використати у кінці заходу.

Підбиттям підсумків літературно-творчої гри стане майстер-клас зі створення малюнку-картини. Кожна команда отримає чистий ватман, на який учасники зможуть наклеїти зароблені квіти — чим більше квітів команда заробила, тим красивішою буде їх картина. А за допомогою олівців та фломастерів дітлахи зможуть доповнити свій малюнок. По закінченню гри команди обмінюються створеними картинами, адже справжні друзі завжди допоможуть, підтримають і порадують одне одного.

«Онисько, Натан, Гаврик, Чу — до пригод чимдуж лечу»

Виставка книжок за творами Сашка Дерманського

Звернення до читачів: *Ми з вами маємо гарну нагоду поринути у захоплюючий світ справжньої дружби, хоробрості, добра, неймовірних пригод та... Мандруючи цим світом, познайомитись зі звичайними героями, котрим випала надзвичайна нагода проявити свою сміливість та подолати усі перепони, що стоять на заваді добра, справедливості та правди.*

1. **Дерманський О.** Бабуся оголошує війну : пригод. повість / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк. — Вінниця : Теза : Соняшник, 2006. — 153 с.
2. **Дерманський О.** Бабуся оголошує війну [Електронний ресурс] : інтерактив. аудіокн. з мобіл. розвагами. Кн. 2 / О. С. Дерманський. — Електрон. дан. (1 файл: 424 992 768 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.
3. **Дерманський О.** Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська / О. Дерманський ; мал. В. Богданюка. — Вінниця : Тезис : Соняшник, 2004. — 160 с.
4. **Дерманський О.** Володар макуци, або Пригоди вужа Ониська [Електронний ресурс] : інтерактив. аудіокн. з мобіл. розвагами. Кн. 1 / О. С. Дерманський. — Електрон. дан. (1 файл: 515 250 176 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.
5. **Дерманський О.** Корова часу, або Нові пригоди вужа Ониська : пригод. повість / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк, О. Верко, Ф. Сергєєва. — Вінниця : Теза : Фоліо [ліценз. вид.] : Навчальна книга - Богдан [ліценз. вид.], 2010. — 155 с.
6. **Дерманський О.** Король буків, або Таємниця Смарагдової книги / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк. — Вінниця : Теза : Соняшник, 2005. — 157 с.
7. **Дерманський О.** Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги [Електронний ресурс] : аудіокнижка : театр перед мікрофоном / О. С. Дерманський, О. Гончарук ; читає О. Гончарук. — Електрон. дан. (1 файл: 299 954 176 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.

8. **Дерманський О.** Царство Яблукарство / О. Дерманський ; мал. А. Василенка. — Вінниця : Теза, 2009. — 188 с.
9. **Дерманський О.** Чудове чудовисько : Повість / О. Дерманський ; ілюстр. М. Паленка. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2006. — 254 с.
10. **Дерманський О.** У пошуках нової енергії / О. Дерманський ; Альянс "Нова Енергія України"; Благодійний фонд "Віра". — Вінниця : Теза, 2007. — 19 с.

I тур. Кросворд. Команда, котра першою правильно розгадає весь кросворд отримає 1 квітку.

Завдання для 1 команди: за допомогою правильних відповідей на питання кросворду відгадайте, що допомогло буку Гаврику і його друзям перемогти усіх лиходіїв? (за книгою «Король буків або Таємниця Смарагдової книги»).

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ш		
		П			М		
		О			И	Н	
Д	С	М		П	Г	А	
О	М	І	Г	О	У	Р	
Щ	О	Д	Е	Н	Н	И	К
Е	Л	О	Л	Т		Т	У
Н	А	Р	І	І			Р
Ь			У	Й			И
			С				

1. В який місяць Гаврик став королем буків?
2. Який магічний напій поповнював сили лихого чарівника?
3. Що приклеїлося до ноги лепрехуна?
4. Як звати найбільшого лиходія, що прикидався людом?
5. Як звати старого пугача ясновидця?
6. Яке ім'я лепрехуна, котрий триста років зберігав зошита короля буків?
7. Як звати лихого чарівника, що переміг Крива?
8. Хто жив навколо кратеру вулкана?

Завдання для 2 команд: за допомогою правильних відповідей на питання кросворду відгадайте, що мали більшість однокласників та хотів мати Натан? (за книгою «Царство Яблукарство»).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
					Б		Р	
					І	Б	Е	
					Н	О	К	
					О	Р	Л	
С				Д	К	О	А	Б
Е	Г	Я	С	О	Л	З	М	О
М	О	Б	І	Л	Ь	Н	И	Й
Е	Л	Л	Н	Ь		Я		К
Н	У	У	А	Ф		К		О
	Б	Н				И		
	А	Я						

1. Як звати батька Джо?
2. Якого птаха врятував подорожній чоловік?
3. Яке дерево слугувало Натану штабом?
4. У якій копиці було замасковано вихід з метро?
5. Як звати брата Відуна, що одним з перших зчервивів?
6. Що Натан виміняв на розплюснуту жабу?
7. Які потвори брали участь у боях?
8. Чого не було у дивному вагоні-яблуці?
9. Яке прізвище у двадцятирічного Юрка, котрий марив роботою у Службі безпеки України?

II тур. Завдання на швидкість «Підбери пару». У кожної команди свій аркуш із завданням. Слова на аркушах розміщено хаотично — потрібно підібрати пару-предмет, що доповнює образ героя казки. Команда, що першою впорається, отримує 2 квітки.

Пари для 1 команди:

Хробачок Кузя	Скрипочка
Колорадський жук Джек	Повітряний змій «Зелений Дракон»
Вужик Онисько	Соняшник
Мишка Евридіка	Лупа
Інопланетяни	Космічний зореліт
Сашко П'явочка	Їжак
Дівчинка Соня	Костюм Червоної Шапочки
Кури	Яйця
Цар Нарит	Чорна смола

Пари для 2 команди:

Корова Черешня	Молоко
Колорадський жук Джек	Картопляний куш
Джміль Джордж	Гарбузовий цвіт
Мишка Евридіка	Голка
Цуценя Боня	Загублена мама
Директор Хуба Буба	Жувальна гумка
Чудовисько Чу	Пластилінові баранці
Лепрехун Шмигун	Помідор
Бук Гаврик	Дракониця Джульєтта

III тур. Вікторина за трилогією книжок про вужа Ониська. Запитання зачитуються підряд — відповідає команда, що першою підняла руку. За правильну відповідь отримують по 1 квіточці. Якщо відповідь не правильна ніхто — не отримує квітку.

1. Хто врятував Ониська від жуків кравчиків? (*Одарочка та Евридіка*).
2. Хто вночі цупив з городу гарбузи? (*Жадібний хом'як*).
3. Що нового винайшов хробачок Кузя, написавши твір «Вальс картопляного цвіту»? (*Ноту «Ку»*).
4. Хто назвав Ониськового соняшника макуцею та навіщо він їм був потрібен? (*Інопланетян, щоб заправити космічний зореліт*).
5. Хто з-поміж усіх друзів вмів читати? (*Мишка Евридіка*).
6. Кого компанії довелося лікувати гірчичниками? (*Корову Черешню*).
7. З чого друзі зробили пліт для мандрівки до бабусі? Як його назвали? (*З сухого соняшника, «Грім»*).
8. Від кого захищали свій город Онисько, компанія та джміль Жорж? (*Від сарани*).
9. Яке справжнє ім'я Ониськової бабусі? (*Катастрофа*).
10. Через що билися мавпи у зоопарку? (*Через банан*).
11. Що, за переконанням колорадського жука Джека, необхідно робити ковбоям час від часу? (*Приборкувати диких мустангів*).
12. Кому бабуся Катастрофа оголошувала війну? (*Ліснику - бракон'єру та посмітку*).
13. Який рецепт дали прибульці Каррмен, щоб у неї відросло нове пір'я? (*Щоранку оббігати довкола найтовщого в лісі дерева сорок разів*).
14. Як звати загубленого у місті цуцика? (*Боня*).
15. Куди потрапила корова Черешня замість зоопарку? (*На виставку досягнень народного господарства*).

IV тур. Бліц-тур «Казкові плутанки». Фраза складається з 2-х частин — перша частина з однієї казки, друга — з іншої, потрібно назвати з яких книжок ці герої чи події. На роздуми дається 15 секунд, відповідає та команда, яка першою підняла руку. За правильну відповідь отримують 1 квітку. Якщо відповідь не правильна — відповісти може команда-суперник і за правильну відповідь отримати 2 квітки.

- Чу Пластиліненко винайшов нову ноту Ку. («Чудове Чудовисько» та «Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська»);
- Блискавична Ескадра повинна була зібрати сім ширих людських подяк. («Король буків або Таємниця Смарагдової книги» та «Чудове Чудовисько»);
- Хробачок Кузя воював з драконами. («Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська»/«Корова часу, або нові пригоди вужа Ониська» та «Король буків або Таємниця Смарагдової книги»);
- Натан їздив на мопедику та працювала глистоношею. («Царство Яблукарство» та «Чудове Чудовисько»);
- Торф'яник Марко дихав вогнем на курячі яйця. («Чудове Чудовисько» та «Король буків або Таємниця Смарагдової книги»);
- Натан та однокласники лікувала флюс у бабая. («Царство Яблукарство» та «Чудове Чудовисько»);
- У дівчинку Сою поцілила блискавка. («Чудове Чудовисько» та «Корова часу, або нові пригоди вужа Ониська»);
- Кузя стріляв компотом з водяних пістолетів. («Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська»/«Корова часу, або нові пригоди вужа Ониська» та «Царство Яблукарство»);
- Чудернацькі кури намагаються стати диригентами дзвіночкових хробачків. («Король буків або Таємниця Смарагдової книги» та «Корова часу, або нові пригоди вужа Ониська»).

Використані джерела

I. Марина Павленко

Твори

Павленко Марина. Бузкові зошити : Поезії / М. Павленко ; худож. Т. Єлістратенко. — Київ : Гранослов, 1997. — 71 с.

Павленко Марина. Домовичок з палітрою / М. Павленко. — Київ : Смолоскип, 2001. — 77 с.

Павленко, Марина. Півтора бажання : Казки з Ялосоветиної скрині / М. Павленко ; мал. М. Павленко. — Київ : Смолоскип, 2004. — 86 с.

Павленко Марина. Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських / М. Павленко ; мал. Н. Шишковської. — Вінниця : Теза : Соняшник, 2005. 217 с.

Павленко Марина. Душа осики : Поезія / М. Павленко ; передм. І. Забудського; мал. М. Павленко. — Черкаси : Черкаський ЦНТЕІ, 2006. — 144 с.

Павленко Марина. Русалонька із 7-В та Загублений у часі / М. Павленко ; мал. Н. Шишковської. — Вінниця : Теза, 2007. — 248 с.

Павленко Марина. Домовичок повертається / М. Павленко ; худож. С. Железняк. — Київ : Грані-Т, 2007. — 172 с.

Павленко Марина. Русалонька із 7-В проти русалоньки з Білокрилівського лісу. Кн. 3 / М. Павленко ; мал. О. Ваніфатової. — Вінниця : Теза, 2008. — 283 с.

Павленко Марина. Миколчині історії / М. Павленко ; худож. Д. Марцін. — Київ : Грані-Т, 2008. — 103 с.

Павленко Марина. Марина Павленко про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко / М. Павленко ; худож. Т. Єгорова. — Київ : Грані-Т, 2009. — 118 с.

Павленко Марина. Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів? : повість / М. Павленко ; худож. Я. Гавриш. — Київ : Грані-Т, 2011. — 67 с.

Павленко Марина. Русалонька із 7-В в тенетах лабіринту : [цикл «Русалонька із 7-В». Кн. 4] / М. Павленко ; мал. О. Ваніфатової ; обкл. О. Тарнавської. — Вінниця : Теза : Фоліо [ліценз. вид.], 2011. — 278 с.

Павленко Марина. Русалонька із 7-В проти русалоньки з Білокрилівського лісу. Кн. 3 / М. Павленко ; мал. О. Ваніфатової. — 2-е вид. — Вінниця : Теза, 2009. — 283 с.

Статті

Гончар Ю. Мені знов почали снитися принци : [рец. на кн. : Павленко М. Півтора бажання] / Ю. Гончар // Березіль. — Харків, 2005. — № 11. — С. 176–179.

Жук З. Марина Павленко : «Мій головний герой — дитинство» : [інтерв'ю] / З. Жук // Друг читача. — 2007. — № 10. — С. 4.

Озирний О. Жар молодого серця : [про книгу М. Павленко «Як дожити до ста»] / О. Озирний // Літ. Укр. — 2007. — 19 липня. — С. 6.

Ремез О. «Жив собі...» : [про книгу М. Павленко «Півтора бажання»] / О. Ремез // Літ. Укр. — 2007. — 16 серп. — С. 6.

Забудський І. Маринине займище : про поетичну збірку Марини Павленко «Душа осики» / І. Забудський // Дзвін. — 2008. — № 2. — С. 136–140.

Климентовська В. Я тут зостанусь! : [рец. на кн. : Павленко М. «Душа осики» : поезія] / Вікторія Климентовська // Дзвін. — 2009. — № 9/10. — С. 158–160.

Діхтяренко О. Подорож з домовичком Марини Павленко / О. Діхтяренко // Пед. вісн. — 2010. — № 1. — С. 70–73.

Лауреати третього конкурсу радіоп'єс «Відродімо забутий жанр» // Літ. Укр. — 2010. — № 3. — С. 8.

Баранова Н. Марини Павленко. «Бабусині хустки» / Н. Баранова // Укр. мова і л-ра в сучасній шк. — Київ : Шк. світ. — 2011. — № 33/34. — С. 47–53.

Гасай І. Марина Павленко «Щедрий Святий Миколай». Світлий життєствердний погляд на світ / І. Гасай // Укр. мова і л-ра в сучасн. шк. — Київ : Шкільний світ. — 2012. — № 23/24. — С. 13–14.

Кірстя С. Миколчині історії Марини Павленко / С. Кірстя // Укр. мова і л-ра в сучасній шк. — 2012. — № 11–12. — С. 59–63.

II. Сашко Дерманський

Твори

Дерманський Олександр. Бабуся оголошує війну : пригод. повість / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк. — Вінниця : Теза : Соняшник, 2006. — 153 с.

Дерманський Олександр. Бабуся оголошує війну [Електронний ресурс] : інтерактив. аудіокн. з мобіл. розвагами. Кн. 2 / О. С. Дерманський. — Електрон. дан. (1 файл: 424 992 768 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.

Дерманський Олександр. Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська / О. Дерманський ; мал. В. Богданюка. — Вінниця : Тезис : Соняшник, 2004. — 160 с.

Дерманський Олександр. Володар макуци, або Пригоди вужа Ониська [Електронний ресурс] : інтерактив. аудіокн. з мобіл. розвагами. Кн. 1 / О. С. Дерманський. — Електрон. дан. (1 файл: 515 250 176 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.

Дерманський Олександр. Корова часу, або Нові пригоди вужа Ониська : пригод. повість / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк, О. Верко і Ф. Сергєєва. — Вінниця : Теза : Фоліо [ліценз. вид.] : Навчальна книга — Богдан [ліценз. вид.], 2010. — 155 с.

Дерманський Олександр. Король буків, або Таємниця Смарагдової книги / О. Дерманський ; мал. В. Богданюк. — Вінниця : Теза : Соняшник, 2005. — 157 с.

Дерманський Олександр. Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги [Електронний ресурс] : аудіокнижка : театр перед мікрофоном / О. С. Дерманський, О. Гончарук ; читає О. Гончарук. — Електрон. дан. (1 файл: 299 954 176 байт). — Вінниця : Тезис, 2009. — 1 електрон. опт. диск (CD). — Систем. вимоги: Adobe Acrobat.

Дерманський Олександр. Танок Чугайстра : повість / О. Дерманський ; мал. О. Шиякури. — Вінниця : Теза, 2008. — 157 с.

Дерманський Олександр. У пошуках нової енергії / О. Дерманський ; Альянс «Нова Енергія України»; Благодійний фонд «Віра». — Вінниця : Теза, 2007. — 19 с.

Дерманський Олександр. Царство Яблукарство / О. Дерманський ; мал. А. Василенка. — Вінниця : Теза, 2009. — 188 с.

Дерманський Олександр. Чудове чудовисько : повість / О. Дерманський ; ілюстр. М. Паленка. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2006. — 254 с.

Дерманський Олександр. Чудове чудовисько в Країні Жаховиськ / О. Дерманський ; ілюстр. М. Паленка. — 1-е вид. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2010. — 288 с.

Статті

Жук З. Казкова країна за старою повіткою : [рец. на кн. : Дерманський О. «Володар Макуци, або Пригоди вужа Ониська»] / З. Жук, // Друг читача. — 2007. — № 10. — С. 8.

Жук З. Чого боятися печерні помідори? : [рец. на кн. : Дерманський О. «Король буків або Таємниця Смарагдової книги»] / З. Жук // Друг читача. — 2006. — №4. — С. 7.

Семенченко М. Сашко Дерманський : "Немає нічого сучаснішого за хорошу книжку" : [інтерв'ю] / М. Семенченко // День. — 2012. — 23-24 серп. — С. 23.

Нечитайко Х. Якщо поряд є друзі, або «Іще один мамонт» : [рец. на кн. : Дерманський О. «Корова часу, або Нові пригоди вужа Ониська»] / Х. Нечитайко // Друг читача. — 2010. — № 23-24. — С. 4.

Інтернет-ресурси

Ніцой Л. Сашко Дерманський: «Хтось або щось вигризає зернятка наших душ» [Електронний ресурс] / Л. Ніцой // ЛітАкцент : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://litakcent.com/2010/10/05/sashko-dermanskyj-htos-abo-schosb-vyhyryzaje-zernjatka-nashyh-dum/>. — Назва з екрана.

Купріян О. «Інтелектуальна» книжка для дитини [Електронний ресурс] / О. Купріян : ЛітАкцент [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/01/25/intelektualna-knyzhka-dlja-dytyny/>. — Назва з екрана.

Методичні поради

**«Півтора бажання Короля Буків, або
Сучасна літературна молодь — дітям»**

Автор-укладач

**ХЛІОБАС Наталія Андріївна
НЕВИШНА Валерія Володимирівна**

Літературний редактор: Респітняк О. А.

Комп'ютерна верстка: Кійко Н. М.

Підписано до друку 28. 12. 2014 р.
Зам. № 36. Тираж 75 прим.

Видавець та виготовлювач:

НБУ для дітей

Вул. Баумана, 60, м. Київ, 03190

Тел./факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91

<http://www.chl.kiev.ua>

mail: library@chl.kiev.ua

Вул. Баумана, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua